

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Регионална инспекция по околната среда и водите – Варна

РЕШЕНИЕ

по оценка на въздействието върху околната среда
№ ВА -/2018 г.

На основание чл. 99, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 19, ал. 2, т. 1 и 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС), § 20 Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗООС (обн., ДВ, бр. 12 от 2017 г.), § 11 от Преходните и заключителните разпоредби към Постановление № 336 на Министерския съвет от 29 декември 2017 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (ДВ, бр. 3/2018 г.) и във връзка с чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 38 и 39, ал. 11 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми и проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитени зони (Наредбата по ОС),

НЕ ОДОБРЯВАМ

осъществяването на инвестиционно предложение (ИП) „Разработване и усвояване на находище „Спасово“, с площ 219 кв. км, в блок „Добрич“, включващо четири участъка: „Рогозина“, „Чернооково“, „Калина“ и „Рогозина изток“ за проучване и добив на природен газ на територията на област Добрич“, в предложените от възложителя и оценени в документацията по оценка на въздействието върху околната среда» (ОВОС) и по оценка за съвместимостта (ОСВ) параметри

Възложител: „Русгеоком БГ“ ЕАД, гр. София

със седалище: гр. София 1407, район Лозенец, ул. „Филип Кутев“ № 5

Кратко описание на инвестиционното предложение

Инвестиционното предложение е за разработване и усвояване на газово находище „Спасово“, на територията на община Генерал Тошево, област Добрич. Находище „Спасово“ засяга напълно или частично землищата на с. Балканци, с. Василево, с. Преселенци, с. Горица, с. Калина, с. Средина, с. Сираково, с. Сърнино, с. Александър Стамболийски, с. Бежаново, с. Спасово, с. Рогозина, с. Чернооково, с. Кардам, с. Люляково, с. Великово, с. Вичово, с. Писарово – общо 18 землища.

Концесионната площ се припокрива с много малка част от землището на с. Дропла в размер на 13,5 дка.

Площ на находището – 219 кв. км.

Територията на находище „Спасово“ е разделена на четири участъка: „Рогозина“, „Рогозина изток“, „Чернооково“ и „Калина“.

Координатен регистър на Находище „Спасово“ и определените участъци – „Рогозина“, „Рогозина-Изток“, „Чернооково“, „Калина“:

9000, гр. Варна, ул. „Ян Палах“ № 4

Тел: (+35952)678-855, Факс: (+35952) 634593, e-mail: riosv-vn@ riosv-varna.org , www.riosv-varna.org

Координатен регистър на граничните точки на находище „Спасово“				
№ на точка	WGS84 35N		Координатна система 1970 – Зона K7	
	X (m)	Y (m)	X	Y
1	4838763.5	589937.3	4740459.8	9655626.3
2	4838400.2	597494.3	4740166.1	9663188.6
3	4839421.7	597177.5	4741184.9	9662862.3
4	4842181.1	591380.3	4743891.7	9657038.2
5	4844107.0	592884.7	4745831.9	9658525.2
6	4846938.2	594961.8	4748683.0	9660576.8
7	4844604.1	601070.6	4746404.5	9666708.6
8	4843474.2	605267.9	4745312.9	9670917.3
9	4842742.3	610817.5	4744631.9	9676474.9
10	4835130.4	609025.1	4737001.9	9674752.2
11	4837075.7	601192.0	4738875.4	9666899.4
12	4828401.3	598865.8	4730177.4	9664652.7
13	4827542.8	591541.4	4729251.0	9657334.4

Газово находище „Спасово“ ще се разработва поетапно от осем сондажни площадки, разположени в зависимост от запасите на участъци - три в участък „Рогозина“, две в „Рогозина Изток“, две в участък „Чернооково“ и една в участък „Калина“. Сондажните площадки П1-2, П1-3 „Рогозина“, П2 и П3, „Чернооково“, П4 и П5 „Рогозина Изток“ и П6 „Калина“ ще бъдат избрани на по-късен етап от разработване на находище „Спасово“.

Инвестиционното предложение предвижда през периода 2023 г. – 2027 г. максимален добив на природен газ от участък „Рогозина“ в размер на 140 млн. куб.м/година, т.е. 383 563 куб.м/денонощие.

В проекта за разработка са предвидени две основни фази:

Първа фаза – разработване на участък „Рогозина“;

Втора фаза – поетапно разработване на участъци „Рогозина Изток“, „Чернооково“ и „Калина“.

На **първа фаза** от разработката на находище „Спасово“ се предвижда разработване на участък „Рогозина“, което ще се изпълни на три основни етапа.

Първи етап – 2018 – 2021 г.

Доизграждане, оборудване на първата сондажна площадка П 1-1 и прокарване на нови 4 добивни сондажи с дълбочина до 2 700 метра всеки. Оборудване и усвояване на сондажите. Инсталиране на добивни съоръжения, инсталация за подготовка на газа и компресори.

Площадка П 1-1 на участък „Рогозина“ ще бъде разположена на съществуващата сондажна площадка на сондажи Р1 и Р2 Рогозина, в поземлен имот 020013, с площ 37,291 дка, в землището на с. Рогозина, община Генерал Тошево.

Втори етап – 2022 - 2026 г.

Изграждане на две сондажни площадки, с обща площ до 20 дка - площадка П 1-2 на юг от първата и площадка П 1-3 на югоизток от първата. Предвижда се прокарване на нови 3 добивни сондажа с дълбочина до 2 700 метра всеки, по един на всичките три сондажни площадки. Оборудване и усвояване на сондажите, инсталиране на добивни съоръжения и присъединяване към инсталацията за подготовка на газа (ИПГ) на площадка П 1-1. Спиране от експлоатация на един сондаж на площадка П 1-1.

Добивът през този етап ще започне през 2022 г. и ще достигне максимум до 2023 г.

Трети етап – 2027 - 2032 г.

Прокарване на 4 нови добивни сондажи с дълбочина до 2 700 метра на площадки П 1-2 и П 1-3. Оборудване на сондажа и инсталиране на добивните съоръжения. Възможно е в зависимост от получените резултати прокарване на още сондажи на П 1-2 и П 1-3.

Добивът през този етап ще започне през 2027 г.

Разработката на участък „Рогозина“ се очаква да завърши до 2032 г.

Всеки работен етап ще приключва с оценка, резултатите от която ще служат за преразглеждане на операциите в следващия етап, а също така и модела на добив, с цел осигуряване по-ефективно извличане на ресурсите.

Във **втора фаза** се предвижда поетапно разработване на участъци „Рогозина Изток“, „Чернооково“ и „Калина“. Поради това че тези участъци са с потенциални ресурси от природен газ, се нуждаят от допълнителни проучвателни работи за превръщането им в доказани запаси.

В зависимост от разработката на Фаза 1 от находище „Спасово“ и проведените допълнителни проучвания и оценъчни работи в участъци „Рогозина Изток“, „Чернооково“ и „Калина“ ще се пристъпи към изпълнение на Фаза 2 на проекта за добив. Обособените участъци ще бъдат оборудвани с конкретни площадки, с площ до 10 декара.

Инвестиционното предложение очертава рамката на дейностите за 35 годишен период на разработване и експлоатация на газово находище „Спасово“.

Инвестиционното предложение включва следните основни процеси: прокарване на добивните сондажи, инсталиране на надземни инсталации за добив, подготовка на природния газ, компресиране и транспорт.

Последният етап е свързан с ликвидиране на добивните сондажи и рекултивация на сондажните площадки.

Сондиране

Планираните добивни сондажи ще се прокарат наклонено-насочено по няколко от една сондажна площадка. Методът е общоприет в сондажната практика и тези сондажни площадки се наричат „мултисондажни“.

Методът на сондиране, който ще се прилага при прокарване на нови сондажи в находище „Спасово“, ще бъде конвенционален, при който не се прилагат технологията на хидравлично разбиване, хидравличен удар, хидравлично разпукване, хидрофрактинг, фрактинг.

Укрепването на просондирания сондажен ствол се осъществява чрез спускане на обсадни тръби със съответния диаметър, подходяща якостна характеристика и циментирането им по цялата дължина.

При сондажния процес се използва промивна течност, която има функция да изнася на земната повърхност скални частици (сондажен шлам), да охлажда и смазва сондажното длето, да компенсира пластовото налягане на сондираната скална формация, с цел да се предотврати нежелано формиране и проникване на флуиди (т.е. нефт, газ и вода) от тези формации в сондажа, както и да предпази откритите (необсадени) стени на сондажа от обрушване. Промивните течности се предвижда да са на водна основа, т.е. да се използва свежа вода и да съдържат: Натриев хидроксид (NaOH), Калиев хидроксид (KOH), Натриев карбонат (Na_2CO_3), Хидратна вар, $\text{Ca}(\text{OH})_2$, Портланд цимент, Лимонена киселина, Модифициран лигносулфонат, Полиакриламид/полиакрилат (РНРА полимер), Na_2HCO_3 Сода бикарбонат, Na_2HCO_3 , Креда (CaCO_3) – фракции 40-325 микрона, РАС полимер (полианион-на целулоза), Бленд антипенител/пеногасител, Ксантанова гума/смола (биополимер/полизахарид).

Промивната течност се използва многократно по време на сондирането, като за целта се предвиждат очистни съоръжения за отделяне на шлама от течността. Очистването на промивната течност е тристепенно и се реализира от следните съоръжения: вибросито, десандер, десилтер.

За третиране на отпадъците от сондиране на нови газови сондажи се предвижда на всяка сондажна площадка преди започване на сондажните дейности да се изградят две депа за минния отпадък - земно-насипен утайтел (утайтелна яма) и депо за складиране на скалната фракция на шлама.

Генерираните от сондиране отпадъци не са опасни.

След приключване на сондирането всеки сондаж ще бъде оборудван с добивни съоръжения и ще бъде свързан към колектор.

Всяка сондажна площадка ще бъде свързана с инсталацията за подготовка на газа на площадка П 1-1, „Рогозина“ чрез газопровод.

Експлоатация

Площадка П1-1 на участък „Рогозина“, разположена на съществуващата сондажна площадка на сондажи Р1 и Р2 Рогозина, ще бъде преустроена, доизградена и ще се инсталират добивни съоръжения, инсталация подготовка на газа, компресори.

Добитият от сондажите на всички сондажни площадки продукт, представляващ неочистен природен газ и пластова вода от находището, се насочва в групов сепараторен блок (модулен тип в зависимост от дебита на флуида) с налягане над 60 bar. В груповия сепараторен блок добитият флуид се разделя на различни компоненти - газ и пластова вода. Дренирането на водата се извършва автоматично в зависимост от предварително зададени нива.

Дренираната пластова вода се отвежда към резервоар, откъдето се транспортира с автоцистерни до лицензирана пречиствателна станция за отпадъчни води.

Природният газ от изхода на сепарационния блок ще постъпва в инсталация за подготовка на газа, където ще се осъществи филтриране на капковата влага и изсушаване. С вторичното сепариране на газа се цели постигане на стандартните показатели за използване от потребителите.

Инсталацията за подготовка на газа е предназначена за предварителна подготовка на газа с цел достигане на качествени показатели, позволяващи подаване към потребител.

При първичната подготовка на природния газ важно звено е изсушаването му от водни пари, за да се предотврати хидратообразуване и корозирание на експлоатационните съоръжения.

Влагонаситеният газ от изхода на груповия сепараторен блок ще постъпва в абсорбер, където се изсушава с помощта на контакта си с триетиленгликола, който поглъща влагата от газа и го изсушава. Изсушеният газ ще преминава през абсорбер, където се улавя увлечения триетиленгликол, след което ще постъпва в преносен/разпределителен газопровод. Наситеният с влага триетиленгликол ще се отвежда за регенерация и последващо използване.

Регенерацията на триетиленгликола ще се извършва чрез подгръването му до температурата на неговото изпаряване. Парите на триетиленгликола ще се отвеждат към охладител, който го втечнява и отново ще се препраща в инсталацията за изсушаване на газа. Отделената от триетиленгликола вода ще се дренира в резервоар за отпадъчни води.

Триетиленгликолят ще се запълни в абсорбера на инсталацията за изсушаване на газа еднократно. Той ще се регенерира и ще се използва многократно.

При максимален добив 140 млн.н.куб.м. на година, т.е 16 000 н.куб.м/час, необходимата мощност на горелка за подгръване на триетиленгликола в инсталацията за регенерацията му е 160 KW.

Част от газа на изхода от инсталацията за изсушаване ще се отвежда към инсталацията за регенерация с цел използване за собствени нужди.

За намаляване на съдържанието на CO₂ в изходящия газ ще се използва мембранна технология. Технологията се основава на следния принцип: след предварителната подготовка газа преминава под налягане през мембранна сепарация 1-ва степен - полупропусклива асиметрична полимерна мембрана. Мембраните за разделяне на природен газ са най-общо конфигурирани във формата на кухи влакна, капилари или спирално навити елементи. Конкретния избор на мембрана зависи от експлоатационните условия, състава на газа от находището и конструктивните параметри. Мембраната служи като идеален сепаратор. Поради по-голямото си парциално налягане голяма част от CO₂ преминава през нея и остава от обратната и страна с по-ниско налягане.

Остатъкът от газа с високо налягане, на който е свалено съдържанието на CO_2 , се подава за по-нататъшна обработка. Остатъкът от вторичната страна на мембраната, който е с ниско налягане, се подава на входа на компресорен модул, след това се охлажда и се подава на мембранна сепарация 2-ра степен. Останалият от първичната страна с високо налягане газ се подава на входа на 1-ва степен за рециклиране.

Възможно най-голямото количество отделен въглероден диоксид (CO_2) е 4 800 куб.м/час

Природният газ е безцветен и няма собствена миризма. За защита и безопасна работа се добавя силно миришещо вещество – одорант. Преди реализацията природният газ ще премине през одорираща инсталация.

С изключение на П 1-1 „Рогозина“, на сондажни площадки П 1-2, П 1-3 на участък „Рогозина“ и сондажните площадки на участъците „Рогозина-изток“, „Чернооково“ и „Калина“ не се предвижда изграждане инсталации за подготовка и компресиране на природния газ и др. съоръжения.

В зависимост от количеството добиван газ ще се реализират различни схеми на транспортиране на газа.

В единия случай газът ще се подава в газопреносната система на „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД под собствено налягане. В зависимост от изменението на пластовото налягане към даден момент от време за постъпване на газа в системата на „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД ще е необходимо повишаване на налягането. За повишаване на газа ще се инсталират електрически компресорни системи.

Вторият начин за реализация на природния газ е подаването му в газоразпределителната мрежа на „ДОБРУДЖА ГАЗ“ АД гр. Генерал Тошево. В този случай на входа на газоразпределителната мрежа ще се монтира газорегулаторен пункт за понижаване на налягането на газа, тъй като газоразпределителната мрежа е със сравнително ниско работно налягане.

Третият начин за реализация на газа е едновременно подаване в газопреносната система на „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД и в газоразпределителната мрежа на „ДОБРУДЖА ГАЗ“ АД гр. Генерал Тошево.

Четвъртият начин за реализация на природния газ е чрез компресиране на газа на място в транспортируеми съоръжения и извозване с автотранспорт. За целта ще се монтира компресорна станция за запълване на транспортируеми съоръжения на природен газ

От площадките на участъци „Рогозина изток“, „Чернооково“ и „Калина“ и площадки П 1-2 и П 1-3 на участък „Рогозина“ ще се изградят подземни газопроводи за пренос на добития природен газ от сондажите и подаването му към инсталацията за подготовка на газа, разположена на площадка П 1-1 „Рогозина“.

Транспортирането на добитите количества природен газ до газопреносната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД ще се извършва по преносен газопровод от площадка П 1-1 до кранов възел на „Булгартрансгаз“ ЕАД, намиращ се в района на автоматична газорегулаторна станция (АГРС) Генерал Тошево.

Инвестиционното предложение не изисква и не предвижда изграждането на нова пътна инфраструктура.

Конкретната сондажна площадка П1-1 на участък „Рогозина“ отстои от най-близо разположените населени места съответно на: от с. Рогозина – 749 м, с. Спасово – 3 455 м.

В границите на находище „Спасово“ попадат части от защитени зони (ЗЗ) от екологичната мрежа „Натура 2000“: ЗЗ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна BG0000130 „Крайморска Добруджа“, а един участък от находището - „Рогозина изток“, в ЗЗ за опазване на дивите птици BG0002115 „Било“, обявена със Заповед № РД-330/28.04.2014 г. (ДВ, бр.41/2014г.), изм. и доп. Заповед № РД-

817/12.12.2017 г. (ДВ, бр. 100/2017 г.) и двете на министъра на околната среда и водите. Един от вариантите на трасе на обслужващ газопровод, част от ИП, преминава през защитена зона за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна BG0000569 „Кардам”.

В границите на находище „Спасово” попадат части от тип природно местообитание *62СО „Понто-Сарматски стени”, предмет на опазване в 33 BG0000130 „Крайморска Добруджа”.

При извършената проверка за допустимост по реда на чл. 12 от *Наредбата за ОС* се констатира, че реализацията на предвидените в ИП дейности не противоречат на режима на защитена зона за опазване на дивите птици BG0002115 „Било”, определен със заповедта за обявяване и заповедта за допълването ѝ. Проверката за допустимост за защитени зони BG0000130 „Крайморска Добруджа” и BG0000569 „Кардам” е неприложима поради липса на заповеди за обявяване.

Предвид разпоредбата на чл. 31, ал. 1 от ЗБР и чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за ОС*, ИП е подложено на оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване в защитените зони. Съгласно извършената преценка ИП има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове и на основание чл. 39, ал. 3 от *Наредбата за ОС* е изготвен самостоятелен доклад за оценка степента на въздействие върху защитените зони.

„РУСГЕОКОМ БГ” АД е извършило търсене и проучване на основание:

- Разрешение на МС №915/22.12.2003 г. за търсене и проучване на нефт и природен газ – подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства за природен газ в блок „Добрич”;
- Договор за търсене и проучване от 04.02.2004г., и Допълнително споразумение № 6 с МИЕТ от 25.02.2013 г. към Договор от 04.02.2004г. за търсене и проучване на нефт и газ в блок „Добрич”;
- Решение № 222 на МС от 6.04.2009 г. за удължаване срока на Разрешението за търсене и проучване на нефт и природен газ - подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за подземните богатства, в блок "Добрич";
- Решение №1081 от 21 декември 2012 г. на Министерски съвет за промяна в размера на площ блок „Добрич” за търсене и проучване на нефт и природен газ, съгласно чл. 2, ал. 1, т.3 от Закона за подземните богатства на територията на област Добрич;
- Решение № 1078 на Министерския съвет от 2012 г. за удължаване срока на разрешението за търсене и проучване на нефт и газ в площ „Блок Добрич“;
- Решение № 77 от 7 февруари 2013 г. за допускане предварително изпълнение на Решение № 1078 на Министерския съвет от 2012 г. за удължаване срока на разрешението за търсене и проучване на нефт и газ в площ „Блок Добрич“ и на Решение № 1081 на Министерски съвет от 2012 г. за издаване на разрешение за промяна в размера на площ "Блок Добрич".

Поради следните мотиви и фактически основания:

1. В представения доклад за ОВОС е разгледано състоянието на околната среда и са оценени предполагаемите въздействия от строителството, експлоатацията, закриването и рекултивацията на ИП. Докладът за ОВОС е разработен в съответствие с изискванията на чл. 96 от ЗООС и *Наредбата за ОВОС*, и е съобразен с изискванията на Решение за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС № ВА-150/ПР/2014 г. на директора на РИОСВ-Варна.
2. Докладът за ДОВОС не съдържа категорични данни и обосновани изводи и анализи, които да доказват по недвусмислен начин липсата на риск за здравето на населението в следните аспекти:
 - При аварии, в случаи на нарушаване на технологичната дисциплина и природни бедствия (земетресения, наводнения) предвидените в ИП

дейности по сондиране, експлоатация и ликвидиране на сондажите не гарантират защита на 30 водоизточници за питейно-битово водоснабдяване и свързаните водоносни хоризонти (неоген, палеогенски и малм-валанджински);

- Дейностите, предвидени в ИП, противоречат на мерките за опазване на подземни води в ПУРБ 2016-2021 за Черноморски район, мерки РМ_2_2 и GD_1_2, и ПУРБ 2016-2021 за Дунавски район, мярка РМ_9.
- 3. В доклада за ОВОС не са направени и разгледани кумулативните въздействия от изпълнението на всички фази и етапи на ИП, вкл. и на предвидените за използване технологии, като от 2 фази и 3 етапа, предвидени в ИП, е направена оценка на въздействие само на първи етап на разработка на участък „Рогозина“ и липсва детайлна сравнима оценка на кумулативното въздействие от разработването на участъци „Рогозина изток“, „Чернооково“ и „Калина“, поради което не могат да бъдат изключени отрицателни въздействия и нарушаване на действащото законодателство по околна среда за всички компоненти на околната среда.
- 4. Като приложение към доклада по ОВОС е представен доклад за оценка на степента на въздействие на ИП върху защитена зона за опазване на дивите птици BG 0002115 „Било“ и защитени зони за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна BG0000130 „Крайморска Добруджа“ и BG0000569 „Кардам“. Въз основа на направените проучвания и представения анализ и оценка на очакваните въздействия, съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС, заключението в доклада за ОСВ е че, ИП ще окаже незначително въздействие върху 2 природни местообитания, 13 вида бозайници и влечуги, 37 вида птици и 4 вида безгръбначни животни. При осъществяване на предложените смекчаващи мерки (Алтернатива по местоположение, извършване на процедура по ДОС на проекти за съпътстваща инфраструктура) въздействието ще бъде сведено до незначително.
- 5. В хода на процедурата по ОВОС са извършени консултации с РИОСВ-Варна, и заинтересовани и засегнати лица и засегнатата общественост (кметовете на община Г. Тошево и засегнатите населени места – с. Балканци, с. Василево, с. Преселенци, с. Горица, с. Калина, с. Средина, с. Сираково, с. Сърнино, с. Ал. Стамболийски, с. Бежаново, с. Спасово, с. Рогозина, с. Чернооково, с. Кардам, с. Люляково, с. Великово, с. Писарово, гл. архитект на община Г. Тошево, Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) - Плевен, Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР) - Варна, Регионална здравна инспекция (РЗИ)-Добрич, Регионален исторически музей - Добрич, „ВиК-Добрич“ АД-Добрич, БДЗП-София, ФПС „Зелени Балкани“-Пловдив). Преди началото на общественото обсъждане на доклада за ОВОС възложителят е осигурил минималния 30-дневен обществен достъп до документацията за ОВОС, съгласно изискванията на чл. 97, ал. 5 от ЗООС;
- 6. При стартиране на процедурата за ОВОС, по време на извършените консултации и осигурения обществен достъп до доклада за ОВОС, вкл. доклада за ОСВ, и проведените срещи за обществено обсъждане (проведени са общо девет срещи със засегнатото население) е проявен огромен обществен интерес, като в РИОСВ-Варна, са депозирано множество възражения и отрицателни становища (над 900 бр.), подписки и протестни декларации от местното население, Инициативен комитет, НПО, др., с категорично несъгласие с реализирането на инвестиционното предложение.
- 7. Във връзка с депозираните възражения срещу реализацията на инвестиционното предложение, за изясняване на тяхната основателност от страна на РИОСВ-Варна, допълнително са изискани и получени следните становища:
 - 7.1. На БДЧР-Варна (писмо с изх. № 05-09-34/6/08.01.2018 г.), съгласно което:

С реализирането на инвестиционното предложение се създава риск за пряко или непряко отвеждане на опасни вещества или други замърсители в подземните води и ще има неблагоприятно въздействие върху околната среда и водите, поради това че:

- В ДОВОС не са взети предвид предпоставки, които могат да създадат риск за замърсяване на повърхностните и подземните води:

- Значение за формирането на ресурсите на малм-валанжинския водоносен хоризонт имат пониращите реки р. Хърсовска, р. Канагьол, р. Суха река след яз. Одринци заедно с притока ѝ р. Караман, както и деретата, основен източник на директно подхранване на подземните води чрез инфилтрация на атмосферни валежи. Предвид това, не са предвидени конкретни мерки, гарантиращи недопускане влошаването на състоянието на повърхностните и подземни води в района на ИП;

- За намаляване на риска от непредвидени негативни събития е необходим строг контрол и информация за процесите на преминаване през водоносните хоризонти и тяхното изолиране. В доклада липсва ясен и недвусмислен ангажимент, отнасящ се до това кой и как ще извършва контрол и в какъв период от време;

- Не са аргументирани всички възможни рискове при проучване и разработване на находището, вкл. риска за подземните води, поради което не може да се направи категорично обосновано заключение, че реализацията на ИП няма да доведе до замърсяване на водоносните хоризонти (неоген, палеогенски и малм-валанжински).

- Водоносните хоризонти (неоген, палеогенски и малм-валанжински) са единствени за всякакъв вид водоснабдяване на територията на СИ България. При прилагане на неподходяща конструкция на сондажите (обсадни колони) и неспазване на предвидената технология на сондиране ще се предизвика необратим процес на замърсяване на водоносните хоризонти;

- При технологични и експлоатационни аварии замърсителите ще се придвижват към водоснабдителните сондажи по посоката на потока на територията и извън територията на площадките към водоснабдителните сондажи, които са единствения източник на питейно-битово водоснабдяване на населените места в района;

- ДОВОС не е в съответствие с мерки в ПУРБ 2016-2021 г. за Черноморски район: "Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и влошаване" с код РМ_2_2 и действие "Забрана за извършването на дейности, водещи до отвеждането в подземните води на опасни вещества" и мярка "Предотвратяване на отвеждането на приоритетни вещества в подземните води" с код GD_1_2 и действие "Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително разкриването на подземните води на повърхността, чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водното тяло".

- Риск за действащите водоизточници за питейно-битово водоснабдяване са неспазване на необходимите отстояния на площадките за проучване и експлоатация и неучредените санитарно-охранителни зони (СОЗ) на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване, поради което в ДОВОС не е оценено влиянието на ИП и неблагоприятното въздействие върху водите за питейно-битово водоснабдяване.

7.2. На БДДР – Плевен (писмо с изх. № 1838/21.12.2017 г.), съгласно което:

- В доклада за ОВОС е посочено, че при непредвидени аварии и неспазване на технологичната дисциплина може да има замърсяване на подземните води. Съгласно Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021 г. всички подземни водни тела (ПВТ) в Дунавски район за басейново управление (БУ), вкл. ПВТ в района на ИП, са определени като защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Предвид това и липсата на неопровержими доказателства за липсата на риск от влошаване на състоянието на водите, реализацията на разглежданото ИП на основание мярка РМ_9 от ПУРБ 2016-2021 за Дунавски район е недопустима.

7.3. На РЗИ-Добрич (писмо с изх. № РД-134/12.01.2018 г.), която изразява становище, че:

- В ДОВОС, поради липса на точното разположение на сондажните площадки, не е определено потенциално засегнатото население; част от рисковите фактори, които биха оказали потенциален вреден ефект върху здравето на експонираното население (при определяне на класа и категориите на опасност и при изброяването на опасните химични вещества, добавяни към промивни течности, циментовите и тампонажни разтвори, маркирани общо с "и др.", "бленд", "смазочни масла" или "пластификатори") не са конкретизирани;

- При аварии и в случаи на нарушаване на технологичната дисциплина предвидените от възложителя дейности не осигуряват гарантирана защита на водите, използвани за питейно-битови цели;

- Не е оценявано комбинираното и комплексно влияние при едновременна експозиция на всички вероятни рискови фактори от организирани и/или неорганизиран източници; липсва оценка за въздействието на социалния рисков фактор върху здравето на населението, живеещо в района на ИП;

- ДОВОС не съдържа категорични данни и обосновани изводи и анализи, които да доказват по недвусмислен начин липсата на риск за здравето на населението, асоцииран с въздействието на описаните по-горе рискови фактори върху компонентите на жизнената среда, свързани с реализирането на ИП.

7.4. Съгласно становището на "ВиК Добрич" АД (писмо с изх. № ВиК-5971#1/22.12.2017 г.):

7.4.1. Инвестиционното предложение засяга общо 30 водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, в т. ч. сондажни кладенци с дълбочина до 150 м и 300 м. В територията на находище "Спасово" попадат 10 бр. водоизточници, експлоатирани от дружеството.

7.4.2. Липсват актуални разработки на проекти за санитарно-охранителни зони (СОЗ), пояси I, II и III, за добив и обосновка на водните количества и оценка на експлоатационните ресурси.

7.5. На Геологически институт – БАН (писмо с изх. № 724-ЕД/19.12.2017 г.):

В становището са разгледани някои от съществените разлики между технологията на сондиране при конвенционалния добив и добива на шистов газ и е направен извода, че ИП изцяло се основава на конвенционално разкриване и добив на газ, а прилаганите технологии на сондиране са абсолютно идентични с тези, които се използват при изграждането на всички тръбни кладенци за водоснабдяване на Добруджа; вероятността от негативно въздействие на ИП върху подземните води е незначително. Въпреки че малм-валанжинският водоносен хоризонт е трансграничен, при избраната технология не може да се очаква трансгранично въздействие. При евентуални аварии въздействията са локални и в непосредствена близост до сондажа.

7.6. Предвид становището по т. 7.5., в ДОВОС не са предвидени мерки, които да гарантират ограничаване на локалното въздействие до сондажа при аварии, както и за недопускане на трансгранични въздействия.

7.7. На Българска минно-геоложка камара – София (писмо с изх. № 105/19.12.2017 г.), съгласно което ИП е в съответствие с приоритет 54 и цел 199 на правителството на Р България - за "енергийна сигурност чрез собствен добив на газ".

7.8. На Минно-геоложки университет "Св. Ив. Рилски"- София (писмо с изх. № ОХVII-944/21.12.2017 г.), съгласно което:

7.8.1. Инвестиционното предложение предвижда конвенционални методи и технико-технологични решения за проучване и добив и не предвижда използването на техника и технологии, попадащи под забраната на Решение от 18.01.2012 на Министерския съвет за забрана върху прилагането на технологията "хидравлично разбиване"; при строго спазване на технологичните изисквания и екологичните норми не съществува риск от трансгранично замърсяване на подземните и повърхностни води и въздуха; прилагането на описаните в доклада за ОВОС конвенционални методи и техники при спазване на технологичните процеси и изпълнение на предложените мерки

минимизират пространствените и времеви параметри на натиска и възможното въздействие върху потенциално застрашените подземни водни тела в района на находище "Спасово".

7.8.2. Предложена е мярка при изготвяне на работните проекти за всеки етап на ИП да бъдат направени детайлни хидрогеоложки изчисления, в т. ч. и математически модели, за определяне на натиска и обхвата на евентуално въздействие върху подземните води и разположените в близост водоизточници.

7.9. Предвид мярката по т. 7.8.2., същата не изключва възможен натиск и обхват на евентуално въздействие върху подземните води и разположените в близост водоизточници, и не води до категорично заключение за отсъствие на въздействие върху тях.

7.10. На Министерство на енергетиката (писмо с изх. № Е-92-00-927/20.12.2017 г.), съгласно което:

7.10.1. Се потвърждава, че на нито един етап от проведените операции по търсенето и проучването на нефт и природен газ, вкл. и при извършването на сондажни дейности, възложителят не е нарушил забраните, наложени с действащия мораториум при прилагането на технологията хидравлично разбиване при проучване и/или добив на газ и нефт на територията на Р България, приет с Решение на Народното събрание от 18.01.2012 г.

7.10.2. Видно от съгласуваните проекти и представените отчети, при сондирането на двата сондажа (има се предвид сондажи Р1 и Р2 Рогозина, в поземлен имот 020013, в землището на с. Рогозина) са използвани класически (конвенционални) технологии за прокаране и усвояване на дълбоки сондажи, каквито са използвани и при сондирането на други проучвателни сондажи в района, както за нефт и природен газ, така и за проучване на въглища и хидрогеоложки сондажи за вода.

8. Със свое решение от 25.01.2018 г. Експертният екологичен съвет към РИОСВ-Варна, предлага да не се одобри осъществяването на инвестиционното предложение.

Решението може да бъде обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс чрез Директора на РИОСВ-Варна, пред Министъра на околната среда и водите и Административен съд Варна в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: **01.02.2018**

инж. ХРИСТИНА ГЕНОВА
Директор на РИОСВ

